Noord-Veluwe RES Regionale Energie Strategie

Raadsinformatie: Stand van zaken RES Noord-Veluwe

Contactpersoon: Marnix Brongers

Telefoon: [redacted]

Emailadres: [redacted]

Datum: 11 maart 2022

Onderwerp: Stand van zaken RES Noord-Veluwe

Geachte raden,

In deze informatiebrief vindt u informatie over de energietransitie over de volgende onderwerpen:

1. Uitvoeringsprogramma RES 1.0
2. Handreiking RES 2.0
3. Informatie voor nieuwe raadsleden
4. Transportschaarste elektriciteitsnet op de Noord-Veluwe
5. Voorbeelden van projecten/ontwikkelingen in Noord-Veluwe sinds zomer 2021

1 Uitvoeringsprogramma RES 1.0

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van de Noord-Veluwe is in juli 2021 vastgesteld door alle gemeenten, provincie Gelderland en het waterschap. In de RES 1.0 is afgesproken dat de regio een regionaal uitvoeringsprogramma opstelt om de afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0 en verder.
Het uitvoeringsprogramma is de volgende stap richting concretisering van zoekgebieden voor duurzame energie, realisatie van projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke duurzame energie-opwek en warmtebronnen. Dit vraagt om het verder continueren en versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten, provincie, waterschap en het rijk met netbeheerder, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, etc.
Het uitvoeringsprogramma beschrijft welke samenwerking nodig is en hoe die het beste kan worden vormgeven.
In maart 2022 is het uitvoeringsprogramma besproken in de Stuurgroep als overdrachtsdocument voor de nieuwe Stuurgroep (na de gemeenteraadsverkiezingen). Het uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld in de colleges. Uw college zal u in mei/juni 2022 hierover actief informeren.

2 Handreiking RES 2.0: houvast en inspiratie op weg naar 2023

Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NP RES) heeft samen met regio's, netbeheerders, koepels IPO, VNG en UvW (InterProvinciaal Overleg, Vereniging Nederlandse Gemeenten en Unie van Waterschappen), leden van de Programmaraad van het Nationaal Programma RES en departementen de handreiking RES 2.0 gemaakt. Iedere twee jaar wordt de RES geactualiseerd, dus in 2023 komt er een RES 2.0.

Doel van de handreiking is om houvast en inspiratie te bieden voor de volgende stappen in het RES-proces. In de handreiking zijn ook werkbladen opgenomen met praktische handvatten op het gebied van participatie, lokaal eigendom en maatschappelijke tenders.

Het Uitvoeringsprogramma RES Noord-Veluwe is geschreven op basis van de Handreiking RES 2.0.

➢ Download de handreiking en werkbladen.

3 Informatie voor nieuwe raadsleden

Diverse organisaties organiseren masterclasses, webinars, etc. om nieuwe raadsleden te informeren over de energietransitie, het RES-proces, etc. Vanaf half maart zal op VNG en NPRES website een overzicht te vinden zijn van aanbod/agenda.
De werkorganisatie RES Noord-Veluwe zal voor de raden van de Noord-Veluwe ook een gezamenlijke raadsbijeenkomst organiseren. Doel van deze bijeenkomst is u te informeren over de voor uw gemeente en de regio relevante ontwikkelingen op het gebied van de RES en de energietransitie. In deze bijeenkomst gaan we in op het proces en de inhoud van de RES Noord-Veluwe.

4 Transportschaarste elektriciteitsnet op de Noord-Veluwe

De energie-ontwikkelingen gaan sneller dan dat Liander het net kan uitbreiden. Op steeds meer plekken in Nederland zijn daardoor knelpunten op het elektriciteitsnet voor het leveren van elektriciteit, helaas ook op de Noord-Veluwe. Voor zakelijke grootverbruikers is op een groeiend aantal plekken beperkte of geen ruimte beschikbaar voor extra elektrisch vermogen. De wachttijden lopen echter op door de grote drukte bij netbeheerder Liander. Elke twee weken publiceert Liander een update over de knelpunten op het elektriciteitsnet.

Voor particulieren (kleinverbruik) is het meestal nog wel mogelijk om bijvoorbeeld zonnepanelen, een laadpaal voor een elektrische auto of een warmtepomp aan te sluiten.

➢ Actueel overzicht van de knelpunten: www.liander.nl/transportcapaciteit/gelderland
➢ Netcongestie op onderstation Nunspeet: Maximale capaciteit voor leveren elektriciteit bereikt in Nunspeet, Elburg en deel Oldebroek | Liander

Om problemen op het elektriciteitsnetwerk op langere termijn op te lossen, investeert Liander de komende jaren in het elektriciteitsnet. Gemeenten en provincie hebben een belangrijke rol bij het creëren van ruimte, het doorlopen van procedures en het afgeven van vergunningen. Dit vraagt om het maken van gezamenlijke keuzes in de regio, hiervoor worden regionale afspraken gemaakt in het Uitvoeringsprogramma.

Op dit moment doet Liander, met de regio en andere partijen onderzoek naar de locaties waar de knelpunten spelen en waar kansen liggen. Analyses worden gemaakt om ontwikkelingen en de impact daarvan voor de Noord-Veluwe door te rekenen en in beeld te brengen hoe we samen de juiste vervolgstappen kunnen zetten. Dit gebeurt in de Energiesysteem Actieplan (ESAP).

Hiermee kan beter worden ingeschat wat nodig is voor het bouwen van een samenhangend toekomstbestendig energiesysteem voor 2050, waarbij energieopslag, uitwisseling van energiedragers door bijvoorbeeld de inzet van waterstof, distributie, vraag en productie op elkaar zijn afgestemd.

5 Voorbeelden van projecten/ontwikkelingen in Noord-Veluwe sinds zomer 2021

In verschillende Noord-Veluwse gemeente zijn projecten voor duurzame energie in ontwikkeling of zijn afgelopen half jaar gerealiseerd.

In **Ermelo** is het zonnepark Schaapsdijk gerealiseerd. Dit park levert evenveel stroom als ongeveer 2.300 huishoudens op jaarbasis gebruiken. Het park is 7,5 hectare groot, waarvan 3,75 hectare feitelijk wordt benut voor zonnepanelen, zodat er veel ruimte wordt geboden aan natuur en extra beplanting.

In **Ermelo en Putten** vonden in februari 2022 informatiebijeenkomsten voor bewoners plaats over het initiatief voor een windpark Horst en Telgt. Door projectontwikkelaar Prowind en in samenwerking met VeluweEnergie is er een vergunningaanvraag ingediend bij de provincie. Het betreft de bouw van zeven windmolens (waarvan zes in Ermelo en één in Putten). Beiden gemeenten willen betrokken zijn en blijven bij de verdere ontwikkeling.

Binnen de gemeente **Nunspeet** is op dit moment nog geen zonnepark. In Nunspeet is binnen het huidige beleid ruimte voor de realisatie van een eerste zonnepark van twee hectare. Dit project is een pilot.

In **Harderwijk** wordt gewerkt aan een uniek zonnepark. Boven een parkeerterrein dat met name gebruikt wordt door bezoekers van het Dolfinarium, worden zonne-carports gebouwd. In totaal komen er een kleine 6000 panelen te liggen, genoeg om ongeveer 575 huishoudens van groene stroom te voorzien. Het project wordt ontwikkeld door gemeente Harderwijk in samenwerking met de lokale energie coöperatie Endura. Extra interessant is de combinatie met laadpalen die wordt gerealiseerd.

In **Oldebroek** zijn verschillende zon-projecten in ontwikkeling. Zo zijn er vergunningen verleend en vergunningsaanvragen in procedure voor zonneparken bij knooppunt Hattemerbroek. Het gaat om een drijvend zonnepark van ongeveer 15 ha en twee zon-op-land projecten van 2 en 8 ha. Het project van 8 ha gaat gebruik maken van de aansluiting van de gerealiseerde windmolens. Ook is er een vergunde zonnepark in ontwikkeling in Wezep van 2 ha (Heidehoek). Naar verwachting zullen de zonneparken de komende jaren worden gerealiseerd.

In **Hattem** loopt een project voor vier samenhangende zonnevelden. Voor drie zonnevelden op land nabij knooppunt Hattemerbroek is de eerste vergunningsprocedure afgerond. Op dit moment loopt een procedure voor het vierde zonneveld, een drijvend zonneveld op wat nu een zandwinplas is. Het drijvende zonneveld besteedt extra aandacht aan ecologie: voor (het broeden van) de oeverzwaluw wordt een zandwal aangelegd.
Het project is geïnitieerd door een grondeigenaar en ondernemer uit Hattem. Powered by Hattem participeert in een deel van het project voor lokaal eigendom. Het project gaat om ca. 15 hectare zonneveld in totaal. Voor de initiatiefnemer bestaat dit project uit vijf zonnevelden, het andere veld is in de gemeente Oldebroek, net buiten Hattem gepland (in procedure).

In verschillende gemeenten zijn beleidskaders voor energieopwekking vastgesteld zodat projecten voor duurzame energie ruimtelijk mogelijk gemaakt kunnen worden. Zo heeft **Nunspeet** een beleidskader vastgesteld om kleine windmolens (boerderijmolens) op agrarische bouwblokken mogelijk te maken. In **Elburg** heeft dit geleid tot in elk geval één concreet project dat momenteel in voorbereiding is: een zonnepark van circa 12 hectare. Ook is het in Elburg mogelijk gemaakt om kleine windmolens voor eigen gebruik te plaatsen. Hiervoor zijn enkele vergunningsaanvragen gedaan.
Met het oog op de invoering van de Omgevingswet werken de Noord-Veluwse gemeenten ook aan het opstellen of herijken van hun omgevingsvisies.

In de hele **provincie Gelderland** neemt het aantal zonnepanelen op woningen, bedrijfsdaken en zonneparken flink toe. In 2021 was er een toename van 25% van het aantal installaties. Het opgewekte vermogen van zonnepanelen nam toe met 38%. Inmiddels leveren in Gelderland bijna 222.000 woningen en 2.695 zonneparken en grote zonnedaken groene stroom aan het net van Liander.

Ook de provincie Gelderland werkt hard om de energietransitie mogelijk te maken. Zo wordt het provinciale windbeleid herijkt zodat het beter aansluit bij de afspraken zoals die in de zes Gelderse RES'en zijn gemaakt. Daarnaast onderzoekt de provincie hoe windmolens in de regio's rond de Veluwe mogelijk gemaakt kunnen worden, zonder de natuur aan te tasten.

De **energiecoöperaties** in de Noord-Veluwe willen graag bijdragen aan de energietransitie. Om hun slagkracht en professionaliteit te vergroten zijn ze een formeel samenwerkingsverband met elkaar aangegaan: Energie Samen Noord-Veluwe (ESNV). De ESNV blijft zowel op het ambtelijke als bestuurlijke niveau bij de RES-regio betrokken.

Namens de projectorganisatie RES Noord-Veluwe, met vriendelijke groet, en graag tot ziens in het raadsatelier,

Marnix Brongers

Procesregisseur RES Noord-Veluwe